

03.04.2017

Dnro Fimea
007169/06.08.00.00/2016

Jakelussa mainitut

Postitettu__ / __ 2017

Päätös apteekin perustamisesta Tampereelle ja sijaintialueen määrittämisestä

Päätös

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (myöhemmin myös Fimea) on tänään tekemällään päätöksellä päättänyt perustaa Tampereen kaupunkiin Tampereen 20. apteekin.

Samalla Fimea perustaa Tampereelle apteekkien 4. (koillinen) sijaintialueen, jolle Tampereen 20. apteekki määrätään sijoittumaan. Tampereen 4. apteekkien sijaintialue rajoittuu seuraavasti:

- lännessä Kuntokatu Teiskontien risteyksestä Biokadun risteykseen,
- pohjoisessa Biokatu, Biokadulta Lääkärikadulle Arvo Ylpön kadun linjausten mukaisesti
- idässä Lääkärikatu Teiskontien risteykseen ja
- etelässä Teiskontie Lääkärikadun risteyksestä Kuntokadun risteykseen,

Samalla päätöksellä Fimea muuttaa päätöstä apteekkien sijaintialueiden määrittämisestä Tampereen kaupunkiin (Fimea dnro 002117/06.08.00.00/2014) tämän päätöksen liitteen 1 mukaisesti.

Asian käsittely viranomaisessa

Taustaa

Fimean selvitystyö

Fimea on käynnistänyt alkukeväästä 2016 koko Suomea koskevan selvitystyön apteekkipalvelujen alueellisesta toimivuudesta kartoittaakseen uusien apteekkien perustamistarpeita (Uutinen Fimean verkkosivuilla 26.2.2016: Fimea selvittää apteekkipalveluiden lisäämistarpeita, <http://www.fimea.fi/-/fimea-selvittaa-apteekkipalveluiden-lisaamistarpeita>).

Selvitystyön yhteydessä on tarkasteltu lisäksi apteekkien sijaintialueiden tarkoituksenmukaisuutta ja ajantasaisuutta. Avainasemassa selvitystyössä ovat olleet kunnat, joilta Fimea on pyytänyt apteekkipalvelujen toimivuuden arviointia. Näiden joukossa on myös Tampere.

Fimeaan toimitettu aloite

Vuonna 2013 Fimea sai aloitteen Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä apteekin perustamiseksi Tampereen yliopistollisen sairaalan (myöhemmin myös Tays) yhteyteen. Aloitteen seurauksena uutta apteekkia ei perustettu, vaan Fimea muutti apteekkien sijaintialueita koskevaa päätöstä Tampereella siten, että viisi apteekkialuetta muutettiin alueita yhdistämällä kolmeksi apteekkien sijaintialueeksi 7.9.2015 annetulla päätöksellä asiassa dnro 002117/06.08.00.00/2014. Tämän jälkeen itäisellä apteekkien sijaintialueella sijaitsevista 14 apteekista mikä tahansa apteekki olisi voinut sijoittua Taysin yhteyteen. Koska yksikään apteekki ei ole siirtynyt sairaalan alueelle, Fimea esitti kuulemisessa apteekin perustamista ja uuden apteekin sijaintialueen määrittämistä apteekkipalvelujen saatavuuden turvaamiseksi alueella, joka kattaa Tampereen yliopistollisen sairaalan alueen.

Kuuleminen

Fimea pyysi 26.1.2017 päivätyllä kuulemiskirjeellä Tampereen kaupungilta, Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ja Tampereen kaupungissa apteekkiliikettä harjoittavilta apteekkareilta lausuntoja Fimean esityksestä uuden apteekin perustamiseksi Tampereelle ja esityksestä apteekin sijaintialueeksi. Kuulemiskirje lähetettiin tiedoksi myös Tampereen kaupungin rajojen läheisyydessä apteekkiliikettä harjoittaville apteekkareille.

Annetut lausunnot

Lausuntonsa asiassa antoivat Tampereen kaupunki, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ja Tampereen 5. apteekin apteekkari Erja Enoranta.

Tampereen kaupungin lausunto

Tampereen kaupungin lausunnon mukaan vuonna 2016 Taysissa oli poliklinikkakäyntejä 209 984, vuodeosastojaksoja 26 825 ja ensiapukäyntejä Acutassa 65 289.

Alueella asioivien määrää lisäsivät vielä potilaiden omaisten ja saattajien sekä Taysin henkilökunnan ja alueella sijaitsevien isojen oppilaitosten opiskelijat. Tulevaisuudessa alueelle rakentuu mahdollisesti opetusterveyskeskus, mikä vaikuttaa lausunnon mukaan osaltaan myös apteekkipalveluiden tarpeeseen.

Lausunnossa todettiin, että hoitoajat sairaalan osastoilla ovat oleellisesti lyhentyneet ja toiminta on muuttunut yhä enemmän polikliiniseksi. Saumattoman palveluketjun toimivuuden kannalta lääkehuollon sujuvuus on oleellista ja sen tukemiseksi apteekin sijoittuminen Taysin alueelle on kaupungin lausunnon mukaan perusteltua.

Ensiapu Acuta on tamperelaisten akuuttihoitopalvelujen merkittävin tuottaja. Kaupungin antamassa lausunnossa esitettiin, että apteekin aukioloaikoja määritettäessä tulisi huomioida Acutassa asioivat potilaat, mikä käytännössä tarkoittaisi laajaa aukioloa arkipäivien lisäksi myös viikonloppuisin ja pyhäpäivinä.

Tampereen kaupunki puoltaa lausunnossaan esitystä apteekkitoiminnan sijoittamisesta Fimean esittämälle sijaintialueelle.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin lausunto

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin lausunnossa todettiin aluksi, että maantieteellisesti Taysin alue (Kaupin kampus) vastaa kooltaan Tampereen ydinkeskustaa Rautatieasemalta Hämeenpuistoon. Lähimmät avoapteekkipalvelut sijaitsevat Kalevassa ostoskeskus Prisman tiloissa ja Sammonkadulla, eivätkä ne ole suoraan julkisen liikenteen tai omalla autolla kulkevien pääyhteyksien varrella.

Taysin kehittämisessä on lausunnon mukaan keskeisintä asiakaslähtöisyys. Sekä spontaanipalautteissa että potilasasiakkaille tehdyissä tyytyväisyyskyselyissä suurimmaksi puutteeksi palveluvalikoimassa on lausunnon mukaan koettu apteekkipalveluiden puute. Tämä palaute on ollut toistuvaa, eikä ole riippunut kyselyajankohdasta.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin antamassa lausunnossa todettiin, että Taysissa asioi vuodessa lähes 200 000 potilasasiakasta. Yhteensä nämä käyvät yli 600 000 kertaa vuodessa polikliinisisissä hoidoissa ja ovat yli 60 000 kertaa sairaalassa vuodeosastohoidossa. Lisäksi kävijämäärää kasvattavat saattajien ja vierailijoiden lukumäärä sekä sote-uudistukseen liittyvästä hoitojen keskittämisestä johtuvat muutokset.

Lausunnon mukaan Taysissa käy töissä noin 7000 henkilöä ja Kaupin kampuksella sijaitsevassa Finmedin teknologiakylässä, Tampereen yliopistolla ja viereisellä Tampereen ammattikorkeakoululla työskentelee ja opiskelee useita tuhansia henkilöitä.

Edellä olevan perusteella Pirkanmaan sairaanhoitopiiri toteaa pitävänsä erittäin tärkeänä, että Fimea toteuttaa esityksensä mukaisen apteekin perustamisen Tampereella yliopistosairaalan alueella.

Tampereen 5. apteekin apteekkarin lausunto

Tampereen 5. Tammelan apteekin apteekkarin näkemyksen mukaan apteekkipalvelut ovat tällä hetkellä asiakkaiden vaikeudetta saatavissa, eikä lääkkeiden saatavuuden varmistaminen edellytä uuden apteekin perustamista Taysin alueelle.

Lausuntoa perustellaan muun muassa sillä, ettei Taysin aluetta voida pitää laajana alueena koko kaupungin tasolla eikä esitetyllä uudella sijaintialueella ole lainkaan vakinaisesti asuvaa väestöä, jonka tarpeilla voitaisiin perustella uuden apteekin tarvetta. Lisäksi lausunnossa todetaan, että kapeasti rajattu uusi apteekin sijaintialue estäisi nykyisellä Tampereen itäisellä apteekkialueella sijaitsevien apteekkien siirtymisen tulevaisuudessa Taysin alueelle. Uuden apteekin perustaminen vaikuttaisi lausunnon mukaan heikentävästi olemassa olevien apteekkipalveluiden toimintaedellytyksiin. Uuden apteekin perustamisen sijaan voitaisiin

lausunnon mukaan Taysissa asioivien palveluita kehittää tehostamalla sairaalan ja olemassa olevien apteekkien välistä yhteistyötä.

Perustelut

Sovellettava lainsäädäntö

Läkelain (395/1987) 39 §:n yleissäännön mukaan apteekkeja tulee olla maassa siten, että väestö, mikäli mahdollista, voi vaikeudetta saada lääkkeitä.

Apteekkien perustamisesta ja niiden sijaintialueista säädetään tarkemmin läkelain 40 ja 41 §:ssä.

Uuden apteekin perustamisesta kuntaan tai sen osaan päättää Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus lääkkeiden saatavuuden sitä edellyttäessä. Päätös tehdään keskuksen omasta tai asianomaisten kunnan aloitteesta. Lääkkeiden saatavuutta arvioitaessa on otettava huomioon alueen väestömäärä, alueella jo olevat apteekkipalvelut ja muiden terveydenhuollon palvelujen sijoittuminen. Keskus voi myös päättää apteekin sijaintialueen muuttamisesta ja apteekin siirtämisestä kunnan osasta toiseen, jos se on tarpeen apteekkipalveluiden turvaamiseksi (Läkelain 41 §:n 2 momentti).

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on kuultava asianomaista kuntaa ennen uuden apteekin perustamista koskevan päätöksen tekemistä (Läkelain 41 §:n 4 momentti).

Apteekkilupa myönnetään tietyn apteekkiliikkeen harjoittamiseen kunnassa tai sen osassa (Läkelain 40 §:n 1 momentti). Säännöksen soveltamisessa Fimea on ottanut huomioon läkelain muuttamisesta annetun lain 895/1996 perustelut (HE 118/1996). Niiden mukaan apteekkilupa annetaan apteekkiliikkeen harjoittamiseen kunnan alueella aina, kun se suinkin on mahdollista ja kunnan osaa käytetään ensisijaisesti silloin, kun muutoin olisi syytä pelätä laajojen alueiden jäävän ilman apteekkipalveluja.

Apteekkipalveluiden tarve Tampereella ja Taysin alueella

Tampereen väestömäärä ja apteekkipalveluiden sijoittuminen

Tampereella on lähes 230 000 asukasta ja kaupungin väestömäärä on kasvanut 2010-luvulla noin 20 000 asukkaalla (*Tampereen kaupungin julkaisuja, Tilastot 2015*). Tavoite Tampereen vuosikasvuksi seuraavien 16 vuoden aikana on keskimäärin 2 150 asukasta (1 %). Näin ollen tamperelaisia olisi vuoden 2030 lopussa 257 300 (*Tampereen kaupungin väestösuunnite 2015-2030*). Kaupungissa toimii 19 apteekkia ja niiden alaisuudessa neljä sivuapteekkia sekä Helsingin Yliopiston apteekin alainen sivuapteekki.

Apteekit on aiemmin määrätty sijoittumaan kolmelle apteekkien sijaintialueelle seuraavasti:

Itäisellä apteekkialueella sijaitsee 14 apteekkia, Atalan ja Teiskon sivuapteekit sekä Helsingin Yliopiston apteekin alainen sivuapteekki.

Läntisellä apteekkialueella sijaitsee kolme apteekkia ja Raholan (Villilän) sivuapteekki.

Eteläisellä apteekkialueella sijaitsee kaksi apteekkia ja Peltolammin sivuapteekki.

Taysin alueen lähimmät apteekkipalvelut sijaitsevat parin kilometrin etäisyydellä Kalevassa ostoskeskus Prisman tiloissa ja Sammonkadulla.

Terveystieteiden palvelujen sijoittuminen Tampereella

Tampereella on kymmenen kaupungin omaa terveysasemaa, jotka vastaavat alueellisesti asukkaiden perusterveydenhuoltopalveluista. Ne sijaitsevat Atalassa, Hatanpäässä, Kaukajärvellä, Hervannassa, Kämmenniemessä, Lielahdessa, Linnainmaalla, Tammela-keskuksessa, Tesomalla ja Tipotiellä. Hervannassa ja Kehräsaassa asukkaita palvelevat yksityisen palveluntarjoajan, Pihlajalinnan ylläpitämät ostopalveluterveysasemat. Päivystys on järjestetty TAYS ensiapu Acutassa, osoitteessa Teiskontie 35. Lisäksi Tampereella toimii useita yksityisiä terveydenhoitopalveluja tarjoavia yrityksiä.

Apteekkipalveluiden tarve ja sijaintialueen määrittäminen

Fimea katsoo harkintansa, saamiensa aloitteiden ja asian käsittelyn yhteydessä tehdyn kuulemisen perusteella, että lääkkeiden saatavuus edellyttää uuden apteekin perustamista Tampereelle. Uusi apteekki perustetaan alueelle, jossa asioi Fimean saamien tietojen mukaan vuosittain lähes 200 000 potilasasiakasta, joka käyvät yhteensä yli 600 000 kertaa vuodessa polikliinisissä hoidoissa ja ovat yli 60 000 kertaa sairaalassa vuodeosastohoidossa. Lisäksi kävijämäärää kasvattavat saattajien ja vierailijoiden lukumäärä. Alueella käy myös töissä noin 7000 henkilöä ja Kaupin kampuksella sijaitsevassa Finmedin teknologiakylässä, Tampereen yliopistolla ja viereisellä Tampereen ammattikorkeakoululla työskentelee ja opiskelee useita tuhansia henkilöitä.

Fimean arvion mukaan erityisesti Tampereen yliopistollisen sairaalan alueella on selkeä tarve avoapteekkipalveluille. Sekä Tampereen kaupungin että Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tiedot alueen kävijämääristä osoittavat, että itsenäiselle apteekille on toimintaedellytykset.

Apteekkipalveluiden saatavuuden turvaamiseksi Fimea katsoo, että perustettava apteekki varten on määriteltävä uusi 4. apteekkialue, joka erotetaan nykyisestä 2. apteekkialueesta (itäinen) omaksi erilliseksi alueeksi. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin lausunnon mukaan Taysin Kaupin kampus vastaa kooltaan Tampereen ydinkeskustaa Rautatieasemalta Hämeenpuistoon. Lähimmät avoapteekkipalvelut sijaitsevat parin kilometrin etäisyydellä Kalevassa ostoskeskus Prisman tiloissa ja Sammonkadulla, eivätkä ne ole suoraan julkisen liikenteen tai omalla autolla kulkevien pääyhteyksien varrella. Apteekkipalveluiden saatavuutta

ei ole Taysin alueella voitu turvata, koska 2. apteekkialueen apteekit eivät ole sinne siirtyneet.

Vaikkei määritellyllä 4. apteekkialueella ole vakinaisesti asuvaa väestöä, alue on vilkas asiointi- ja työssäkäyntikeskittymä. Sosiaali- ja terveysministeriön asettama Apteekkitoiminnan kehittämistyöryhmä linjasi loppuraportissaan, että apteekkeja voitaisiin jatkossa perustaa myös asuntoalueiden ulkopuolelle, missä liikkuu suuria asiakasvirtoja (*Avohuollon apteekkitoiminnan kehittämistarpeet STM:n selvityksiä 2011:16*). Vuonna 2015 loppuraporttinsa antanut vastaava työryhmä ehdotti selvitettäväksi, miten avoapteekkien perustamista sairaaloiden yhteyteen voitaisiin edistää. (*STM:n raportteja ja muistioita 2015:4*).

Edellä olevan perusteella Fimea katsoo, että alueelle tarvitaan apteekkipalveluita. Koska yksikään 2. alueen apteekkeista ei ole mahdollisuudesta huolimatta alueelle siirtynyt, päätös uuden apteekin ja 4. apteekkialueen perustamisesta viipymättä on apteekkipalveluiden saatavuuden varmistamiseksi välttämätön.

Lainkohdat

Läkelaki (395/1987) 39 §, 40 §, 41 § ja 102 §

Täytäntöönpano

Läkelain 102 §:n 4 momentin mukaan Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen päätöstä ei saa laittaa täytäntöön ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Tämän päätöksen saatua lainvoiman Fimea julistaa Tampereen 20. apteekin apteekkiluvan siihen mahdollisesti liittyvine ehtoineen haettavaksi siten kuin läkelain 43 §:ssä säädetään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön voi vaatia siihen oikaisua Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus liitteenä (liite 2).

Hyväksyjä

Leinonen Eeva
Rosenberg Pirjo

Johtaja
Yliproviisori

Allekirjoitus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Fimea 03.04.2017. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Käsittelymaksu

Maksutta

Jakelu

Tampereen kaupunki
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Tampereen 1.-19. apteekit
Helsingin 3. Yliopiston apteekki

Tiedoksi	Kangasalan 1.-3. apteekit Lempäälän 1.-3. apteekit Nokian 1.-3. apteekit Oriveden apteekki Pirkkalan 1-2. apteekit Ruoveden apteekki Ylöjärven 1., 3. ja 4. apteekit
Liitteet	Liite 1 Apteekkien sijoittuminen Tampereen kaupunkiin Liite 2 Oikaisuvaatimusosoitus Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen päätöksestä
Lisätiedot	Tarvittaessa lisätietoja päätöksestä antavat yliproviisori Pirjo Rosenberg (puh. 029 522 3246, pirjo.rosenberg@fimea.fi) tai yliproviisori Noora Oinonen (puh. 029 522 3255, noora.oinonen@fimea.fi).

Apteekkien sijoittuminen Tampereen kaupunkiin

Luettelossa on mainittu apteekin/sivuapteekin nimen lisäksi nykyinen sijainti

1. alue

Tampereen kaupungin läntinen apteekkialue on se osa Tampereen kaupunkia, jota rajoittaa etelässä, lännessä ja pohjoisessa kaupungin raja sekä idässä Näsijärveltä Santalahden kautta ja Ylä-Pispalan itäpuolelta piirretty suora etelään Tampereen kaupungin rajalle.

Tampereen 9. (Länsi) apteekki	Harjuntausta 7
Tampereen 14. (Tesoman) apteekki	Tesoman Valtatie 37
Tampereen 17. (Lielahden) apteekki	Turvesuonkatu 2

Alueella sijaitsee lisäksi Tampereen 14. apteekin alainen Raholan (Villilän) sivuapteekki (os. Ratakistonkatu 7)

2. alue

Tampereen kaupungin itäinen apteekkialue on se osa Tampereen kaupunkia, jota rajoittaa pohjoisessa ja idässä kaupungin raja, lännessä ja etelässä Näsijärveltä Santalahden kautta ja Ylä-Pispalan itäpuolelta piirretty suora kaupungin etelärajalle, tästä leikkauspisteestä Viinikanlahteen piirretty suora, Jokikatu ja suora Jokikadulta junaradan yli lidesrantaan, lidesranta sekä idässä Hervannan valtavyylä, valtatie 9 sekä suora, joka kulkee valtatieltä 9 etelään Lahdesjärvelle, Lahdesjärvi, Suolijärvi ja Myllyoja pois lukien Tampereen kaupungin 4. (koillinen) apteekkialue.

Tampereen 1. (Ensimmäinen) apteekki	Hämeenkatu 21
Tampereen 2. (Koilliskeskuksen) apteekki	Liikekatu 3
Tampereen 3. (Finlayson) apteekki	Itäinenkatu 3
Tampereen 4. (Turtolan) apteekki	Martinpojankatu 4 A
Tampereen 5. (Tammelan) apteekki	Itsenäisyydenkatu 17
Tampereen 6. (Apteekkimaailma) apteekki	Rautatienkatu 27 C
Tampereen 7. (Syke) apteekki	Hämeenkatu 4
Tampereen 8. (Tullintorin) apteekki	Tullikatku 6
Tampereen 11. (Haka) apteekki	Sammonkatu 75
Tampereen 13. (Sammon) apteekki	Sammonkatu 34
Tampereen 15. (Hervannan) apteekki	Insinöörinkatu 38
Tampereen 16. (Kaukajärven) apteekki	Keskisenkatu 5

Tampereen 18. (Koskikeskuksen) apteekki
Tampereen 19. (Linnainmaan) apteekki

Hatanpään valtatie 1
Mäentakusenkatu 1

Alueella sijaitsee lisäksi Helsingin yliopiston apteekin alainen Tampereen sivuapteekki (os. Hämeenkatu 16), Tampereen 2. apteekin alainen Atalan sivuapteekki (os. Pulkkakatu 8) ja Tampereen 12. apteekin alainen Teiskon sivuapteekki (os. Taavankatu 1).

3. alue

Tampereen kaupungin eteläinen apteekkialue on se osa Tampereen kaupunkia, jota rajoittaa etelässä ja lännessä kaupungin raja, pohjoisessa ja idässä Pyhäjärveltä Viinikanlahteen piirretty suora, Jokikatu ja suora Jokikadulta junaradan yli lidesrantaan, lidesranta sekä idässä Hervannan valtavyöly, valtatie 9 sekä suora, joka kulkee valtatieltä 9 etelään Lahdesjärvelle, Lahdesjärvi, Suolijärvi ja Myllyoja.

Tampereen 10. (Viinikan) apteekki
Tampereen 12. (Koivu) apteekki

Viinikankatu 36
Lempääläntie 21

Alueella sijaitsee lisäksi Tampereen 2. apteekin alainen Peltolammin sivuapteekki (os. Peltolamminkatu 12).

4. alue

Tampereen kaupungin koillinen apteekkialue on se osa Tampereen kaupunkia, jota rajoittaa lännessä Kuntokatu Teiskontien risteyksestä Biokadun risteykseen, pohjoisessa Biokatu, Biokadulta Lääkärikadulle Arvo Ylpön kadun linjausten mukaisesti, idässä Lääkärikatu Teiskontien risteykseen ja etelässä Teiskontie Lääkärikadun risteyksestä Kuntokadun risteykseen.

Tampereen 20. apteekki